

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ.
ЛІТОПИСИ ТА ТВОРИ
ДАВНЬОРУСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ПОВЧАННЯ ДІТЯМ І СЛОВО О
ПОЛКУ ІГОРЕВІМ ЯК ІСТОРИЧНІ
ДЖЕРЕЛА

- 1) „Повчання дітям,, Володимира Мономаха.
- 2) „Слово о полку Ігоревім.,,

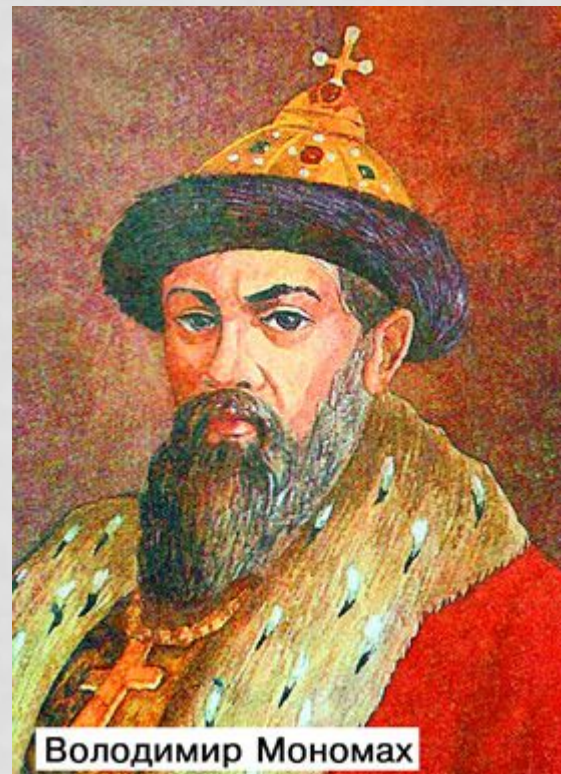

„ПОВЧАННЯ ДІТЯМ,, ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА

- «Повчання» — оригінальний твір, у якому Володимир Мономах висловлює думки загальнодержавного, політичного та морального характеру, повчає своїх дітей бути розумними правителями, захищати інтереси Русі, боротися з князівськими міжусобицями, самим учитися й поширювати освіту

- , власною поведінкою подавати приклад іншим. Свої настанови він підкріплює прикладами із власного життя, розповідає про численні походи, викликані необхідністю зміцнення єдності Русі та її захисту від зовнішніх ворогів. Перша частина «Повчання» складається з цитат з так званої ворожільної Книги псалмів.

Володимир Мономах

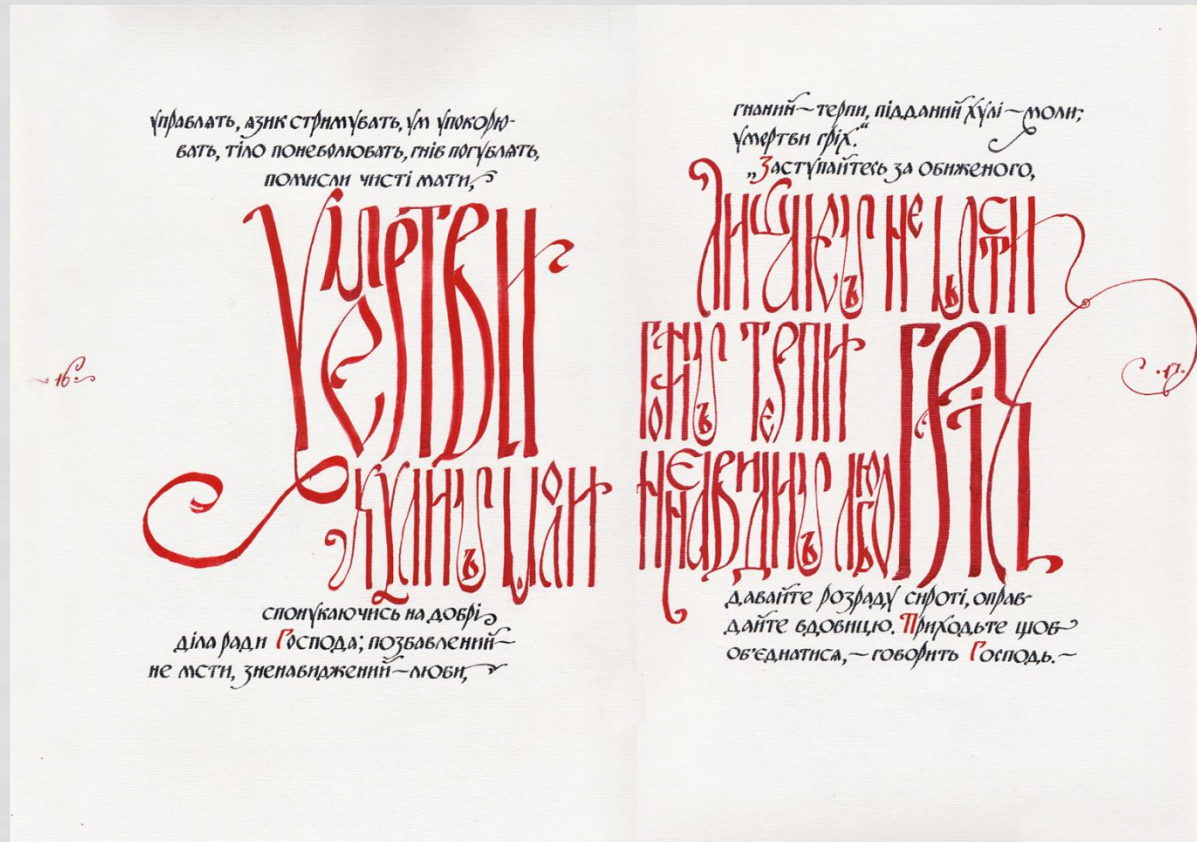
Дорогами Християнства

" ПОВЧАННЯ ДІТЯМ " —
ЗАПОВІТ
ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА
ДЛЯ РУСІ

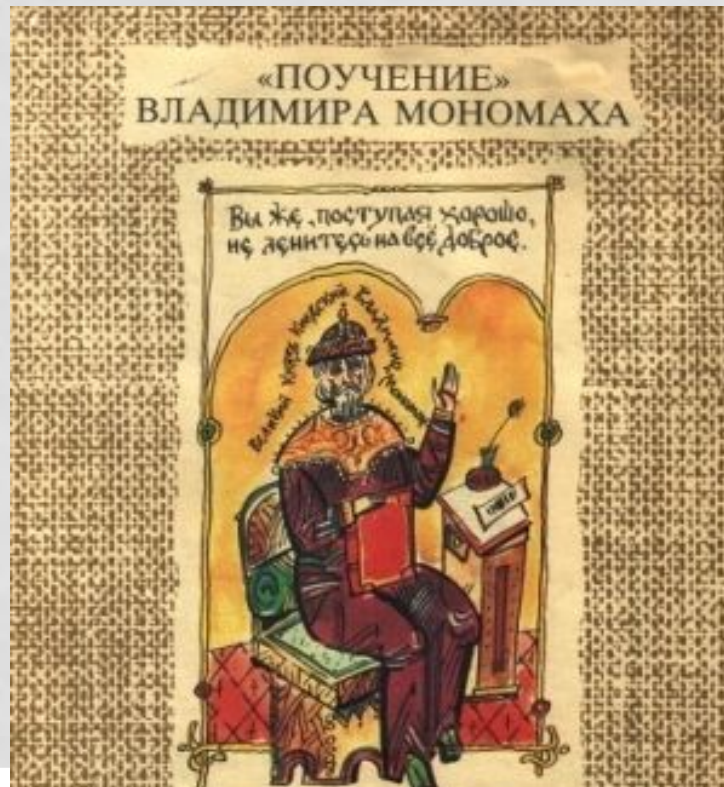
- Псалтир під час ворожіння найперше розкривався на тих сторінках, які були Мономахом найбільш «зачитані». Чим раніше цитується той чи інший псалом, тим суб'єктивно важливішою була його тема для Мономаха[1]. За законами психологічного захисту, з тексту, що «випав», будуть виписуватися якомога більш загальні й нейтральні місця, тобто цитована і нецитована частини псалма перебувають у відношенні свідомого-підсвідомого у психіці людини: нецитована частина міститиме заборонені,

- витіснені теми, тінь особистості. Найпершим було процитовано 42 псалом: «Чого печалишся душе моя? Чого непокоїш мене?» У нецитованій частині 42 псалма Бог асоціюється з водними потоками: «Прикликає безодня безодню на гуркіт твоїх водоспадів, усі вали Твої й хвилі Твої перейшли наді мною».

- Аналіз другої, автобіографічної частини «Повчання», дає підстави вбачати тут чітко прописану тему переправи через ріку Стугну в 1093 році, яка спричинила значну психотравму Мономаху[2] Завдяки кропіткій праці Л. Є. Махновця з віднесення згадуваних Мономахом подій до конкретних років[3] було зроблено висновок про феноменальне відтворення князем минулих подій у чіткій часовій послідовності.

- Але ця чітка хронологічна послідовність має дві лакуни — перша між 1087 і 1093 роками, друга — між 1094 і 1096 роками. Не виключена можливість, що насправді це одна лакуна, а умовний центр її (1093 рік) саме і позначає психотравмуючу подію — смерть брата Ростислава у водах ріки Стугни на очах у Мономаха, який не зміг (чи не захотів?) врятувати зведеного брата[4]

ПОВЧАННЯ ДО ДІТЕЙ ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА

- „У присутності старших мовчіть, мудрих слухайте, старшим підкоряйтеся, з рівними собі й молодшими в любові перебувайте.
- Не забувайте бідних, годуйте їх.
- Старих шануйте, як батьків, любіть молодих, як братів.
- Недужого одвідайте
- І чоловіка не мінить, не привітавши, добре слово йому подайте
- Коли добре щось умієте - того не забувайте, а чого не вмієте - того вчитесь. Людина повинна завжди навчатись”

- «Повчання дітям» Володимира Мономаха — визначна пам'ятка літератури Київської Русі. Збереглося (без закінчення) в Лаврентіївському списку «Повісті минулих літ» під 1096 роком у кількох неповних частинах. Точної дати написання не встановлено, ймовірно 1109 рік.

„СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ„

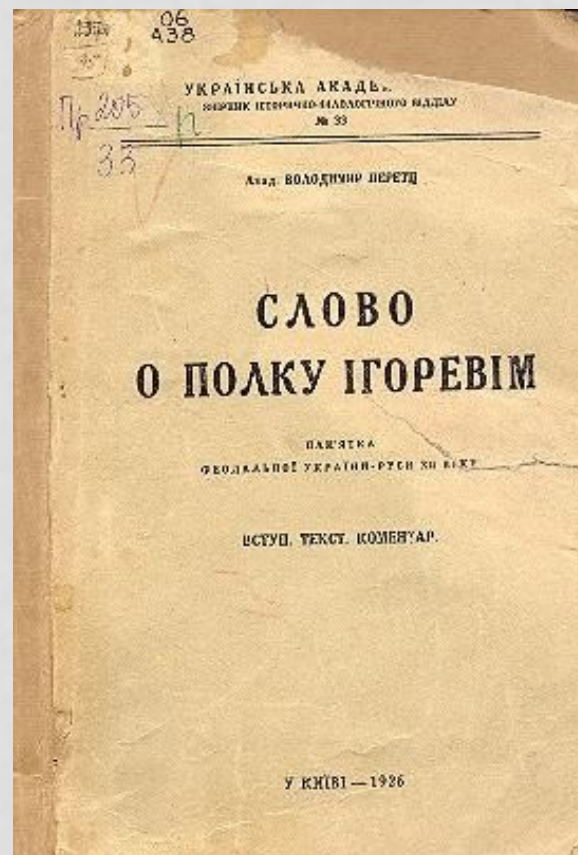
- Слово о полку-відома пам'ятка літератури стародавньої Русі, героїчна поема кінця XII ст, одна з найвідоміших пам'яток давньоруської літератури. В основі сюжету — невдалий похід руських князів на половців новгород-сіверського князя Ігоря Святославича в 1185 році. «Слово» було написано в кінці XII століття,

- Слово» прийнято вважати героїчною поемою, на думку деяких літературознавців, — це літописна повість
- Автор визначає свій твір як зразок ораторської прози. Неодноразово називає його «повістю» або «трудною повістю», тобто військовим твором, причому повість означає «оповідь», «розповідь», «повітування». У творі наявні елементи двох жанрів: прози і поезії. Є припущення, що виконувалося «Слово», як і думи, у супроводі музичного інструменту.

- Оригінал твору випадково відкрив граф Олексій Мусін-Пушкін, відкупивши його в архімандрита Спасо-Ярославського монастиря Йоіля 1791 р. З шести вміщених у ньому творів п'ять були вже відомі, шостий — ще не знаний — назви не мав. Цей твір і було названо «Слово про похід Ігорів, Ігоря, сина Святослава, внука Олега».

- Пізніше було зроблено копію для Катерини II. Був виданий у Петербурзі 1800 р., при співпраці знавців палеографії О.Ф. Малиновського і М. Бантиша-Каменського[1]. Сам рукопис і більшість друкованих примірників «Слова...» згоріли під час московської пожежі 1812 року.

- Підготувала учениця 3-Б класу
- Одеської гімназії «8» Шевчук Олександри.

Кінець

Дякую за увагу!